

Asia: VN/23031/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta VN/23031/2025

Suomen Lammasyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitykseen metsästyslain muuttamisesta. Kannatamme muutoksia, jotka tähtäävät suden kannanhoidollisen metsästyksen järjestämiseksi kiintiömetsästyksenä Suomessa. Lisäksi pidämme tärkeänä, että myös rauhoitusaikana olisi mahdollista myöntää yksittäisiä poikkeuslupia, mikäli sudet aiheuttavat vahinkoja tai ne uhkaavat ihmisten tai kotieläinten turvallisuutta. Poikkeusluvalla tapahtuva metsästys ei saa estyä tai viivästyä valitusten tai täytäntöönpanokieltojen vuoksi.

Suurpetokanta, erityisesti susikanta, on Suomessa lammastalouden näkökulmasta kestävämmällä tasolla. Lammastalous on susivahingoista eniten kärsivä maatalouden tuotantosuunta. Sudet tappavat vuosittain satoja lampaita (2022: 512 kpl, 2023: 507 kpl, 2024: 406 kpl, 2025: 486 kpl 24.10. mennessä), ja uhkaavat koko elinkeinon tulevaisuutta; ei ainoastaan taloudellisilla, vaan myös henkisillä ja eläinten jalostustyön menettämiseen liittyvillä vahingoilla.

Suomen susikanta on Länsi-Suomessa viisinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Tämä tarkoittaa erityisesti Varsinais-Suomea ja Satakuntaa – alueita, joilla on myös eniten lampaita ja lammastiloja Suomessa. Ongelma kuitenkin koskee koko maata, ja on selvää, että tilanne on lammastalouden näkökulmasta kestävätkö.

Lisääntyneen susikannan aiheuttamat vahingot ja vahinkojen kasvanut riski suuressa osassa Suomea vaikeuttavat perinnebiotooppien hoitoa ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa. Suomi on CAP-sopimuksessa sitoutunut luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon ja turvaamiseen. Tällä hetkellä

näyttää siltä, että Suomi ei tule saavuttamaan viimeisimmässä sopimuksessa asettamiaan hehtaarimääräisiä tavoitteita luonnon monimuotoisuuden ylläpitämisessä. Susipaine vaikuttaa osaltaan tähän asiaan, koska biotooppi- ja monimuotoisuusalueet voivat sijaita esim. syrjemmällä, rantojen läheisyydessä, julkisilla alueilla tai hankalien matkojen päässä, jolloin lampaiden suojaaminen esim. petoaitojen tai laumanvartijakoirien avulla on käytännössä mahdotonta. Myöskään merenrannoilla sijaitseville biotoopeille ei ole mahdollista rakentaa petoaitaa merenpinnan vaihteluiden takia.

Metsästysaika

Hallituksen esityksessä todetaan, että suden metsästysajasta säädettäisiin erikseen asetuksella. Lammasvahinkojen kannalta loppukesä ja alkusyksy ovat kriittisimmät. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että vanhemmat yksilöt eivät pääsisi opettamaan uusia pentuja metsästämään lammaslaitumilla. Näin ollen ehdotamme, että metsästyskausi aloitettaisiin vuosittain elokuun alussa, ja se jatkuisi helmikuun loppuun. Metsästyskauden aloittaminen elokuussa mahdollistaisi parhaiten laumojen nuorten yksilöiden metsästyksen ja oletettavasti ehkäisisi tehokkaimmin kotieläinvahinkoja. Lain voimaantulo 1.1.2026 mahdollistaisi kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisen heti ensi vuoden alusta lähtien.

Suotuisan suojelutason viitearvo

Viitearvon laskentaperuste on kirjattava lakiin laskentamenetelmänä, ns. Franklinin (1980) mallina. EU:n suotuisan suojelutason viitearvon laadintaohjeistus toteaa, että Franklinin mallia voidaan käyttää määrityksen perustana. Lisäksi ohjeistuksen mukaan voidaan todeta, että Suomessa voidaan katsoa olevan yksi susipopulaatio, joka on yhteydessä Venäjän suureen populaatioon.

Lisäksi lakiin on kirjattava, että viitearvoa tulee verrata suden syyskannan kokoon.

Vahinko- tai turvallisuusperusteinen poikkeuslupa on säilytettävä koko maassa

Vahinko ja turvallisuusperusteita poikkeuslupaa on voitava käyttää vaihtoehtona kiintiömetsästyksen aikaan ja sen rinnalla: akuutissa tilanteessa tulee olla mahdollisuus käyttää poikkeusluvalla sallittuja tekniikoita, joita normaalissa kannanhoidollisessa metsästyksessä ei voida käyttää. Myöskään metsästyksen osallistuvien metsästäjien lukumäärää ei ainakaan näissä tilanteissa tulisi rajoittaa.

DNA-näytteet

Esityksen mukaan saaliiksi saadusta sudesta veloitettaisiin lähettämään DNA-näytteet Luonnonvarakeskukselle. Näytteiden keruu on vuosittaisten kanta-arvioiden sekä populaation geenivaihdannan näkökulmasta tarpeellista, mutta pidämme kyseenalaisena sitä, että näin pyritäisiin varmistamaan metsästyksen kohdistuneen vain tiettyihin susiin alueilla, joissa metsästys

sallitaan. Yksittäisten susien tiedetään liikkuvan pitkiä matkoja, jolloin DNA-näytteiden eroavuus saattaa johtaa perusteettomiin epäilyihin metsästäjää kohtaan.

Yhteenveto

Susikannan merkittävä ja nopea kasvu mahdollistaa kannanhoidollisen metsästyksen koko maassa. Kotieläinvahinkojen jatkuvan lisääntymisen estämiseksi metsästysajan tulisi alkaa jo elokuussa ja olla riittävän pitkä. Suotuisaan suojelutasoon perustuvan viitearvon sekä myönnettävien pyyntilupien määrän tulisi pohjautua tieteellisesti perusteltuun laskentamenetelmään. Metsästyslain muutoksin tulee ehdottomasti varmistaa, että kotieläimille vahinkoja aiheuttavien petojen metsästys ei esty tai viivästy valitusten tai täytäntöönpanokieltojen vuoksi.

Esityksessä ei huomioida lainkaan muita suurpetoja, joiden aiheuttamat kotieläinvahingot ovat myös jyrkässä kasvussa. Esitämme, että hallitus ryhtyy vaadittaviin muutoksiin myös muiden suurpetojen kiintiömetsästysmallin toteuttamiseksi koko Suomen alueella.

Simpanen Marjo
Suomen Lammasyhdistys ry